Raadsinformatiebrief

Gemeente ROZENDAAL

Onderwerp
Proces verkenning samenvoeging Basisteams Politie

Adviseur : K.M. Schaap
Portefeuillehouder : Burgemeester
Datum : 12 december 2023

Aan de Raad

In het voorstel over het Ontwerp Meerjarenbeleidsplan van de politie (MJBP) dat voor de raadsvergadering van 12 december 2023 is geagendeerd, staat beschreven dat er stappen worden gezet in een verkenning van de samenvoeging van Basisteams IJsselwaarden (Doesburg, Rheden en Rozendaal) en Rivierenland-Oost (Duiven, Westervoort en Zevenaar) van de politie. Met deze brief wil ik u informeren over recente ontwikkelingen en de aanleiding voor deze stap.

Aanleiding
De politiecapaciteit in ons gebied staat al langer onder druk als gevolg van toenemende vraag vanuit de maatschappij en de voortdurend veranderende (digitale) criminaliteit. In die complexiteit gaat het politiewerk gewoon door. Van burgers helpen en noodhulp verlenen tot demonstraties begeleiden en ondermijnende (cyber)criminelen opsporen en vervolgen. De huidige omvang van basisteam IJsselwaarden (Doesburg, Rheden, Rozendaal) en basisteam Rivierenland-Oost (Duiven, Westervoort, Zevenaar) maakt dat de zelfstandige uitvoering van de basispolitiezorg niet langer haalbaar lijkt. De slagvaardigheid en de wendbaarheid van beide teams staat onder druk. Om deze reden is het noodzakelijk om de samenvoeging van beide teams verder te verkennen. Dit gesprek is in de afgelopen maanden op gang gekomen in het kader van het Ontwerp Meerjarenbeleidsplan en de bijbehorende ‘sterkteverdeling’ (de verdeling van de capaciteit over de teams).

Robuuste basisteams
Bij de vorming van de Nationale Politie in 2013 is de bandbreedte voor een robuust basisteam vastgesteld op 60 tot 200 fte. Dit jaar is via onafhankelijk onderzoek vastgesteld dat – gegeven de huidige maatschappelijke context – de formatieve ondergrens van een basisteam tussen de 64 en 68 fte ligt. Ons Basisteam IJsselwaarden zit op dit moment net onder de 60 fte. De afgelopen jaren is juist daarom al sterker ingezet op de samenwerking met het naburige basisteam. Burgemeesters hebben als bevoegde gezagen aangegeven dat de maatregelen die moeten voorkomen dat basisteams onder de ondergrens zakken integraal verkend moeten worden. De burgemeesters hebben de politie verzocht om in ons district regie te voeren op dit proces en te komen met een voorstel over de gewenste richting en inrichting van district Gelderland Midden.

Van samenwerking naar proces samenvoeging
Als oplossing voor de teams die nu te klein blijken lijkt samenvoeging de wenselijke volgende stap. Daarmee is er minder overhead en zijn de teams minder gevoelig voor schommelingen in bezetting (open vacatures) en inzetbaarheid (opleiding, ziekte, verlof) wat de totale beschikbaarheid voor het gebiedsgebonden werk en de opsporing bevordert. De capaciteit die vrijgemaakt wordt door schaalvergroting komt ten gunste van een politie die in verbinding, proactief, toegankelijk en laagdrempelig opereert. Daarnaast hebben ook de keuzes die in de gezagsdriehoek worden gemaakt invloed op waar en wanneer de politie zichtbaar aan het werk is.

In gezamenlijkheid met beide gezagsdriehoeken (burgemeesters, politie en Openbaar Ministerie) wordt de komende tijd verkend welke stappen er genomen moeten worden, welke randvoorwaarden inhoud moeten krijgen en hoe het globale tijdspad eruitziet van de samenvoeging. De verkenning heeft dus niet zozeer betrekking op de vraag *óf* samenvoeging wenselijk is, maar vooral *hóe* dit er exact uit ziet en in welke stappen de politie naar de wenselijke situatie toegroeit. In dit proces zijn een aantal uitgangspunten geformuleerd:

- Samenvoeging van basisteams heeft geen effect op de sterkteverdeling (de verdeling van capaciteit) zelf, omdat deze is gebaseerd op cijfers per gemeente. Anders gezegd: als twee basisteams worden samengevoegd, wordt de sterkte van die twee teams ook onverkort samengevoegd.
- Uiteraard blijft de wijkagentennorm van 1:5000 gehandhaafd. De zichtbaarheid van de politie wordt dus niet minder.
- Samenvoeging van basisteams heeft geen effect op de huidige huisvesting. Anders gezegd: er worden géén politiebureaus of steunpunten gesloten als gevolg van de beoogde samenvoeging, wat in algemene zin ook bijdraagt aan de zichtbaarheid en toegankelijkheid van de politie.

Vertrekpunt in het proces is om een inrichting te creëren waar maximaal capaciteit wordt vrijgemaakt voor toezicht houden, opsporen en handhaven; zowel in de fysieke als digitale wereld. Van belang hierbij is enerzijds een goede lokale verankering waardoor de politie zichtbaar, benaderbaar, aanspreekbaar en herkenbaar is. Het doel is dat politiemensen hun werk kunnen doen in herkenbare overzichtelijke eenheden waarin ze verbonden blijven met hun collega's én hun werkgebied ('klein binnen groot').

Voordelen van samenvoeging

Politiecapaciteit is per definitie schaars. Dat dwingt de politie elke dag om keuzes te maken. Het zijn vaak dilemma's waar vooral het wijkgericht werken en de opsporing onder lijden. Het toenemende aantal maatschappelijke vraagstukken en het structurele capaciteitstekort maakt dat wijkagenten steeds vaker noodgedwongen worden ingezet in de noodhulp in plaats van hun werk in de wijk. Daarnaast zijn evenementen en demonstraties onderdeel van de reguliere politietaak, maar dat wringt op andere terreinen, zoals het opsporen en bestrijden van criminaliteit. Desalniettemin geeft de politie aan dat zij het aan de samenleving verplicht zijn dat de politiecapaciteit zo veel mogelijk ingezet wordt voor het politiewerk in de wijk. Schaalvergroting is er daarom op gericht om het aantal (wijk)agenten op straat, in de opsporing en in het digitale domein efficiënter in te zetten. Specifieker:

- Schaalvergroting leidt tot versterking van de operationele slagkracht en vergroting van de wendbaarheid van de basisteams. Het basisteam is in staat om het politiewerk zelfstandig uit te voeren en waarborgt de basale beschikbaarheid en aanspreekbaarheid voor burger en gezag.
- Schaalvergroting biedt kansen om leiding, coördinatie en specialisme efficiënter in te richten. Hierdoor ontstaat er meer ruimte om de basispolitiezorg lokaal uit te voeren.
- Binnen de bedrijfsvoering en met name het roostervormingsproces kunnen voordelen behaald worden. Fluctuaties in inzetbaarheid en inplanbaarheid hebben minder impact door de grotere omvang van het aantal medewerkers.

Het samenvoegen van basisteams is een grote veranderopgave, zowel voor interne als externe betrokkenen. Het is daarom van essentieel belang dat alle betrokken partijen goed worden meegenomen in dit proces. De politie gaat dan ook in nauwe samenwerking met het bevoegde gezag en de eigen medewerkers de veranderopgave verder te verkennen en ontwikkelen tot een concreet plan van aanpak, in verbinding met de omgeving en de medewerkers. Indien de ontwikkelingen daar aanleiding toe geven informeer ik u daar nader over.

Ester Weststeijn,
Burgemeester